

ČERNÝ DÉMANT

Bruno, Chef de police

Martin Walker



DOKOŘÁN

ČERNÝ DÉMANT

Bruno, Chef de police

Martin Walker

DOKOŘÁN

Martin Walker
ČERNÝ DÉMANT
Bruno, Chef de police

Copyright © 2010 by Walker and Watson Ltd. All rights reserved.
Translation © Jan Klíma, 2014

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být rozmnožována a rozšiřována jakýmkoli způsobem bez předchozího písemného svolení nakladatele.

Druhé vydání v českém jazyce (první elektronické).

Z anglického originálu *Black Diamond* přeložil Jan Klíma.

Odpovědná redaktorka Tereza Kodlová.

Obálka, sazba a grafická úprava Tomáš Zeman.

Konverze do elektronické verze Tomáš Zeman.

Vydalo v roce 2014 nakladatelství Dokořán, s. r. o., Holečkova 9, Praha 5,
dokoran@dokoran.cz, www.dokoran.cz.

(pdf – 675. publikace, 134. elektronická;

epub – 676. publikace, 135. elektronická;

mobi – 677. publikace, 136. elektronická)

ISBN: 978-80-7363-626-5 (pdf)

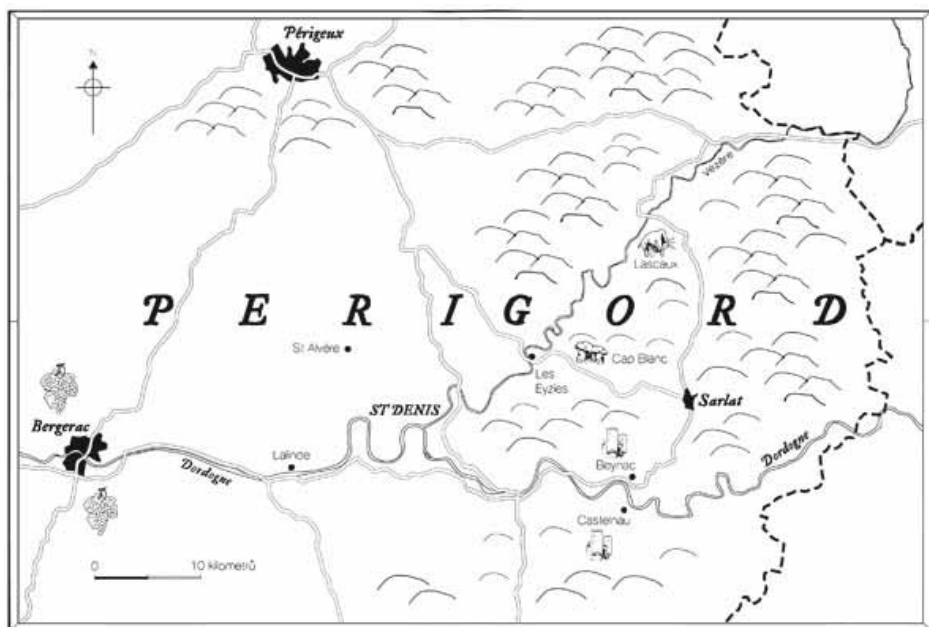
ISBN: 978-80-7363-627-2 (epub)

ISBN: 978-80-7363-628-9 (mobi)

Obsah

Kapitola 1	Kapitola 15
Kapitola 2	Kapitola 16
Kapitola 3	Kapitola 17
Kapitola 4	Kapitola 18
Kapitola 5	Kapitola 19
Kapitola 6	Kapitola 20
Kapitola 7	Kapitola 21
Kapitola 8	Kapitola 22
Kapitola 9	Kapitola 23
Kapitola 10	Kapitola 24
Kapitola 11	Kapitola 25
Kapitola 12	Kapitola 26
Kapitola 13	Kapitola 27
Kapitola 14	

Majorovi Raymondu Bounichouvi, starému *barbouzeovi*,
úžasnému kuchaři, dobrému příteli a jednomu z mála, kdo
měl tu čest zapálit posvátný oheň u *Arc de Triomphe*.



Poděkování

Tato kniha je plodem autorovy fantazie a všechny její postavy a děje jsem si vymyslel. Nicméně přátelé a sousedé v kouzelné francouzské oblasti zvané Périgord mi posloužili jako inspirace a stali se mými průvodci a nanejvýš trpělivými učiteli, kteří mne coby cizince zasvětili do některých tradic svého kraje. Naučili mě, jak se sklízí a šlapou hrozny vína, naučili mě lovit a péct plachou sluku – *bécasse*, jak se hledají lanýže a jak se rozeznají jejich druhy. A hlavně mi vysvětlili rozdíl v chuti mezi pravým périgorským „černým démantem“ a ubohou variantou lanýže, s níž se člověk setká v zemích, kde se gastronomie nebere tak vážně. Jsem mimořádně vděčný lidem z údolí řeky Vézère za vřelé přijetí naší rodiny včetně našeho baseta. Jejich způsob života jsem si nadmíru oblíbil. Doufám, že z mých románů, jejichž hrdinou je Bruno Courrèges, je patrná moje hluboká náklonnost a respekt k obyvatelům tohoto údolí, jejichž předkové prokázali vynikající vkus, když se před čtyřiceti tisíci lety usadili zde mezi mírnými kopci a jejich úrodnými svahy. Jejich potomci tato místa nikdy neopustili a já dobře chápu proč.

Tento román věnuji svému obzvláště dobrému příteli, Raymondu Bounichouvi, veteránu francouzského četnictva a různých dalších, možná méně veřejně známých útvarů francouzského státu. Nejenom že mě přiměl, abych přehodnotil úlohu *barbouze* ve složité francouzské historii, ale jeho mnohé historky mi vnukly nápady na budoucí zápletky. Bruno bude v budoucnu dál střežit všechny tradice a zvláštnosti, které činí Francii a Périgord tak okouzujícími, a zároveň řešit nové záhady.

Ale Bruno by se jen sotva stal Brunem, nebýt oddané péče Jane a Caroline Woodových, které daly – se svou obvyklou kombinací neústupnosti, otevřenosti a půvabu – této knize výslednou podobu. Jsem neobyčejně vděčný jim, jakož i své manželce Julii Watsonové a našim dvěma dcerám Kate a Fanny, bez nichž bych – obávám se – neměl zdaleka tolik přátel.

kapitola 1

Nestávalo se často, že by se Brunovi Courrègesovi protivila jeho práce, ale teď ten pocit měl. Nebylo to počasím – byl svěží den ke konci podzimu a vysoko na nebi odhodlaném zůstat modré se jen líně plazily řídké mraky. A ačkoliv bylo ještě brzy ráno, slunce už hrálo do tváře a rozzářilo do zlatova tu trochu listí, která ještě zbývala na řádce starých dubů lemujících ragbyové hřiště. Kamenné kvádry staré budovy radnice na druhé straně řeky a červené taškové střechy domů šplhajících do kopce svítily ve slunci teplými barvami. Počasí bylo stále ještě vlídné, takže ženy rozevřely dokořán modré dřevěné okenice a okna. A jako to před nimi dělaly jejich matky a babičky, přehodily přes zábradlí balkonů deky a polštáře a ozdobily město modrobílými pruhy a kytičkovanými vzory. Možná to byl dneska poslední den, kdy to šlo. Když se Bruno ráno procházel se psem, byl už trávník před jeho chalupou postříbřený jinovatkou. A o víkendu už v supermarketu vyhrávali první vánoční melodie.

Bruno znova obrátil pozornost na lidi shromážděné před ztichlou pilou, jejíž komín už nevysílal obláčky kouře do modrého nebe. Vysokozdvížné vozíky, které se tu obvykle s náklady dřeva hemžily kolem skladiště jako velcí brouci, teď spořádaně parkovaly v garáži. Ve vzduchu byla pořád ještě cítit vůně čerstvě řezaného dřeva. Ale vůně brzy zmizí, protože tenhle den pila, jeden z největších a nejstarších zaměstnavatelů v St Denis, skončila provoz.

Bruno sám dostal už před dvěma týdny příkaz, aby doručil majiteli pily výnos Prefektury, citující rozsudek soudu, jenž provoz *Scierie Pons* zakázal. Pila a její majitel totiž porušují nové předpisy o znečištění ovzduší v městské zástavbě. Jako jediný městský policista tedy Bruno přivázal k bráně pily soudní výnos v plastovém obalu chránícím dokument před deštěm. Teď měl ověřit, zda je rozhodnutí soudu respektováno a samozřejmě také dohlédnout, aby dlouhodobé nepřátelství mezi vítěznou stranou zelených a mužem, jehož nazývali „hlavním škůdcem ovzduší v St Denis“, nepřerostlo v nějaké výtržnosti.

„Ponsi končí! Ponsi končí!“ skandoval dav dirigovaný megafonem v rukou elegantního muže v drahém koženém saku a bílém hedvábném šátku. Dlouhé blondaté vlasy měl úhledně svázané do ohonu a na klopě velkou placku s emblémem strany zelených. Transparenty nad hlavami přítomných vysvětlovaly, proč se pila zavírá. Nešlo o žádné ekonomické problémy nebo finanční potíže, nevznikl žádný náhlý nedostatek dřeva, které lesy v oblasti Dordogne produkují už po staletí. Poptávka po dubovém, kaštanovém, borovicovém a jedlovém dřevu přetrvávala. Kromě toho bylo známo, že Boniface Pons, vlastník pily, která byla po staletí rodinným podnikem, se prostě jenom přesune do jiné komunity obklopené lesy, kde žije jen kolem dvou set voličů, kteří ho ujistili, že oni nechystají žádné agresivní demonstrace a žaloby, jaké ho vyhnaly ze St Denis.

„Konečně mohou naše děti dýchat,“ hlásal jeden z nápisů a Bruno otráveně obrátil oči k nebi. Na nedalekém hřišti odehrál stovky hodin ragby a bezpočet tréninků, komín opodál vesele kouřil a nikdy neměl potíže s dechem.

„Prostředí – Pons 1:0,“ stálo na druhém transparentu, což podle Bruna spíše odpovídalo pravdě. Během deseti let, co Bruno v St Denis pracoval jako městský policista, Ponsova pila dvakrát instalovala odlučovací zařízení, které čistilo páru a kouř z komína. Každé ze zařízení uvádělo, že poskytuje nejmodernější technologii čištění, nicméně během pár let znovu překračovalo nové normy, které Brusel zavedl. Nejnovější předpis, který stanovoval minimální vzdálenost od nejbližší obytné zástavby, zlomil Bonifáci Ponsovi vaz. Není přece moje chyba, bránil se, že se město St Denis rozhodlo roky předtím, než tato norma vstoupila v platnost, postavit blok domů s levnými byty

čtyřicet dva metry od plotu pily. Jenomže podle směrnice Evropské unie se nyní jeho podnik ocitl o osm metrů příliš blízko.

„Už mám té zelené demagogie dost,“ prohlásil Pons našťavaně na poslední schůzi městských radních. „Když chcete přijít o pracovní místa, co místním dávám, a o dvě stě tisíc eur, co platím na daních, tak fajn. Přesunu se tam, kde o práci u mě zájem mají.“

Bruno doufal, že se tohle ráno obejde bez potíží, že Pons vyjde z budovy, zamkne vrata a důstojně odejde, zatímco *écologes*, místní ochránci životního prostředí, si budou tiše vychutnávat vítězství. Jenomže podle toho co zaslechl v místních kavárničkách a podle různých narážek na tržišti pochopil, že se to možná tak poklidně neodbude. Probírali se starostou, Gérardem Manginem, jestli by neměli požádat o pomoc četníky. Ale když si představili neblaze proslulého kapitána Duroca v akci, rychle si to rozmysleli. Kdyby byl Duroc mimo St Denis na nějakém školení a četníky by měl na povel zkušený seržant Jules, jejich přítomnost by byla docela rozumným opatřením. Takhle starosta i Bruno věděli, že spoléhat se mohou jenom na sebe a na vzájemnou důvěru, která se během let mezi nimi a místními občany vytvořila.

Před vraty se shromáždilo víc lidí, než Bruno očekával – přivedla je zřejmě zvědavost, ale možná i pocit, že jde o konec jedné etapy života St Denis, v němž historie nakonec přece jen pohřbila dřevozpracující průmysl, jenž po staletí město živil. I během válek a revolucí, během časů hojnosti i nouze, vždycky tu byly stromy, z nichž mohly být vyrobeny sudy na víno a čluny, které je odvážely po řece dál, trámy a podlahová prkna a nábytek pro polovinu francouzských domů, školní lavice a palivové dříví. Ořešáky dávaly olej a potravu a z mladých zelených plodů se dělalo místní *vin de noix*. A ještě pořád žili lidé, kteří se pamatovali, jak v těžkých časech vichistické Francie a německé okupace se dokonce dělala mouka z kaštanů, z níž se peklo cosi jako chléb.

Takže konec této pily znamenal pro obyvatele St Denis mnohem víc než jen ztracené pracovní příležitosti. To přišlo Brunovi na mysl, když pozoroval hloučky starých lidí, kteří se sem trousili z domova důchodců. Nejstarší z nich, Rosalie Prarialová, poslední pamětnice ze St Denis, která ještě zažila, jak mladí kluci odcházeli do posledních bitev *Grande Guerre* v roce 1918, se při chůzi opírala o faráře

Sentouta. Jako mnozí z dalších důchodců, Rosalie začala pracovat ještě pro Bonifacova dědečka a na pile zůstala celý život. Jediný městský radní za komunistickou stranu, strojuvůdce Montsouris, si zřejmě musel vzít volno, aby se tu mohl objevit se svou ještě radikálnější laďenou manželkou. Hned za nimi kráčela delegace městské obchodní komory a Bruno pozdvihl obočí: vzácná to chvíle, kdy se ke společné akci spojili levičáci s místními drobnými podnikateli.

Vypadalo to, že se tu sešla snad polovina města a Bruno hádal, že většina z nich neměla z vítězství zelených žádnou radost. Nicméně, jak Bruno věděl, občané St Denis byli rozvášní a zákonů dbalí, takže i když každé takovéhle shromáždění s sebou neslo potenciální možnost konfliktu, lidé nebyli bojovně seřazení, ale postávali po dvojicích a v malých skupinkách. Trochu to tu vypadá jako na pohřbu, napadlo Bruna, jako když se lidé z úcty k pozůstalým drží v povzdálí.

Starosta stál pod stromy, které střežily ragbyové hřiště, záměrně stranou od shromáždění a brány do objektu pily. Vedle něho stál Baron, největší vlastník pozemků v okolí, Brunův přítel a tenisový partner. Albert, náčelník místních hasičů, se tu objevil bez uniformy a s dýmkou v ústech. Zpoza rohu bloku obecních bytů se vynořil odtažový vůz a vystoupili z něho majitel autodílny Lespinasse, jeho sestra z místního květinářství a bratranec z *tabacu*. Všichni si potřásli ruce se starostou a jeho doprovodem a zamávali Brunovi.

Pak se ozval charakteristický zvuk staříckého citroěnu *Deux-Chevaux*, což znamenalo, že dorazila Pamela, dáma, s níž měl Bruno to štěstí trávit čas od času noc. Když tu byla nová, přezdívali jí „bláznivá Angličanka“. To už teď říkal jen málokdo, alespoň před Brunem. A když teď rezidenti z evropských zemí měli právo volit ve francouzských místních volbách, starosta jí dokonce navrhoval, ať kandiduje v příštích volbách do městské rady. Starosta si tím chtěl pojistit hlasy zahraničních usedlíků, ale byl to i důkaz, že Pamela byla povýšena na roveň starousedlíků města St Denis.

Přes potěšení, že ji vidí, a přes úsměv, který mu věnovala, Bruna její příjezd trochu rozladil. Nešlo ani tak o to, že by mu její přítomnost bránila v koncentraci, ale spíš se cítil nesvůj, když měl před jejíma očima fungovat ve své veřejné funkci. Obvykle ho docela těšilo,

když si ho kvůli jeho policejní funkci dobírala, jak jsou Britové při svém trochu ironickému postoji ke své policii zvyklí. Ale momentálně byl stále nervóznější, jak se dav před pilou rozrůstal.

Snažil se odhadnout situaci. Když pominul roztroušené ostrůvky diváků, dav se rozdělil na dvě části. Proti bráně do objektu pily stáli *écolos*, kdežto ostatní postávali vedle nich, vepředu mladé ženy s hlubokými kočárky a sportáky. Některé z nich Bruno dobře znal. Byly to ženy a děti mužů, kteří pracovali na pile a kterým teď hrozila nezaměstnanost, než Pons spustí provoz nové pily. Ženy čekaly před malou boční brankou pro zaměstnance a zamračeně pozorovaly *écolos*. Bruno se k nim vydal, pozdravil je letmým dotekem prstů o čapku a pár batolat pohládl po vlasech. Tancoval s těmihle ženami při svátku Jana Křtitele a mladší z nich učil hrát tenis, byl na jejich svatbách, při křtu jejich dětí a s jejich manželi chodil lovit a hrál s nimi ragby.

„Smutný den,“ řekl k Axelle, jejíž dvojčata si ho zvědavě prohlížela zpoza maminčiny sukně.

„Zatracení *écolos*, věčně strkají nos do záležitostí druhých lidí,“ vyhrkla. „Proč nemůžou zákony taky jednou chránit lidi, jako jsme my?“

„Emile už bude zase brzy pracovat,“ řekl Bruno a doufal, že to znělo přesvědčivě. „Slyšel jsem, žeš dostala práci v jeslích. Emilova matka vám zřejmě může holčičky pohlídat.“

„To má tak někdo štěstí,“ trpce poznamenala další z matek. „Já žádné místo nenašla a co dneska Pierre dostane, s tím budeme muset vyjít bůhví dokdy. Tyhle vánoce budou zatraceně chudý.“

„Jste spokojený, vy parchanti?“ zakřičela Axelle na *écolos*. „Naše děcka budou mít hlad kvůli vašim kecům o nějakým kouři!“

„Ponsi končí, Ponsi končí!“ odpověděli zelení pod taktovkou elegantní s megafonem. Ten v tomto dramatu hrál v Brunových očích nejpodivnější roli. Ztracený syn St Denis, jenž se po letech cestování vrátil domů se zářivě novým kabrioletem porche, exotickými příběhy z Hong Kongu, Bangkoku a Singapuru a dost penězi na to, aby si koupil starý statek a přeměnil ho v restauraci. Vrátil se s evidentním zájmem o místní politiku, bezmeznou oddaností věci zelených a ochotou financovat žalobu, která definitivně skončila provoz otcovy pily. Protože tenhle mladík se jmenoval Guillaume Pons, trval na

tom, aby mu každý říkal Bille a vypadal odhodlaný pomstít se otci za staré rodinné křivdy všemi prostředky.

Bruno se vydal zpátky k zástupu skandujících *écologes* a poklepal Guillaumovi na rameno.

„Myslíte, že byste mohl přestat s tím skandováním? Tamhle stojí ženy,“ kývl hlavou, „které mají starosti, protože jejich muži přišli o práci, a tenhle pokřik to dělá ještě horší.“

„Já vím, ty za nic nemohou. Ale naše chyba to taky není,“ řekl Guillaume přátelsky. Když během odpovědi odložil megafon, skandování zmlklo. „Jde nám jenom o čistý vzduch, a když se budeme trochu snažit, vytvoříme pracovní místa, která znečišťovat ovzduší nebudou.“

Bruno přikývl a poděkoval za to, že skandování ustalo. „Snažme se, aby to všechno proběhlo důstojně a v klidu. Pro řadu lidí je tohle smutný okamžik a nechceme žádnou konfrontaci, až chlapi vyjdou ven.“

„Možná s tím měla radnice počítat, když jsme s protesty začali,“ namítl Guillaume, „místo aby subvencovala provoz téhle pily z peněz daňových poplatníků.“

„Po bitvě je každý frajtr chytrý,“ řekl Bruno. Když Pons naposledy pohrozil, že pilu zavře, Brunovi se starostou se podařilo najít něco peněz v městském rozpočtu a přispěli na koupi nového odlučovacího zařízení. Oddálili tak konec pily o čtyři roky, než se objevila nová direktiva. Daně za čtyři roky bohatě zaplatily městskou subvenci.

„V téhle chvíli mi jde jen o to, aby tady nedošlo k žádnému násilí,“ dodal Bruno. „Vy máte megafon, takže vy jste za to zodpovědný.“

„Žádný strach,“ odpověděl Guillaume s úsměvem, který by za jiných okolností připadal Brunovi sympatický. „Můžu megafon použít i k tomu, abych je uklidnil. Poslechnou mě.“

„Doufejme, *Monsieur*.“ Bruno popošel, aby pozdravil Alphonse, postaršího hipíka z komuny v kopcích nad městem a prvního zeleňáka, který byl zvolen do městské rady.

„Alphonsi, můžu se na vás spolehnout, že tu udržíte klid, až dělníci vyjdou z pily?“ zeptal se Bruno a potřásl si rukou s mužem, jenž vyráběl nejlepší kozi sýry v kraji.

„My žádné problémy dělat nebudeme,“ řekl Alphonse s ručně ubalenou cigaretou přilepenou ke spodnímu rtu. „My jsme tuhle bitvu vyhráli.“

„Máte tu lidi, co neznám,“ řekl Bruno a přehlédln zástup za Guil-
laumem a Alphonsem.

„Většina z nich jsou normální zelení aktivisti z Périgueaux a Ber-
geracu. A pak přijelo pár lidí až z Bordeaux. Tohle byl velký případ
pro celou oblast. Ale nedělejte si starosti. Jsou tu, protože poslední
dobou jsme moc úspěchů neměli a tenhle je důležitý.“

Dav ztichl, Bruno se otočil a viděl skrz plot, jak se dveře kanceláře
pily otevírají a zaměstnanci – teď už bývalí – z nich zvolna vycházejí
ven. Někteří při chůzi počítali bankovky své poslední výplaty. Jakmile
první z nich uviděli zástup před bránou, zarazili se a pár z nich zamáva-
lo, když si všimli čekajících manželek s dětmi. Bruno přešel k postranní
brance a gestikuloval mužům, aby vycházeli tudy, protože věděl, že čím
dřív se setkají s rodinou, tím menší je šance, že dojde k nějaké scéně.

Ale Marcel, který pracoval na pile jako mistr, zavrtěl hlavou a za-
mířil k hlavní bráně, odemkl visací zámek a začal dveře odsunovat
stranou.

„Jsme tu naposled, Bruno,“ řekl. „Odejdemo hlavní bránou. My
jsme tuhle pitomost nezavinili a nebudeme odcházet postranním
vchodem.“ Venku objal manželku, pak se otočil a s rukama v bok se
zamračenež zadíval na *écologes*.

Bruno popošel pár kroků, aby Marcelovi zakryl pohled na ekolo-
gy, a slavnostně si potřásl rukou s vycházejícími dělníky. Zároveň
tiše každého požádal, aby se s rodinou vydali domů. Většina z nich
pokrčila rameny a popošla k čekajícím ženám a dětem. Starosta se
přidal k Brunovi a po jeho příkladu si s muži rovněž potřásl rukou.
Dva mladší dělníky, kteří se bojovně dívali na ekology, vzal kolem
ramen a odvedl je pryč z místa možné konfrontace. Vypadalo to, že
potíže jsou zažehnány, nálada byla spíš pohřební než bojovná, někteří
ženatí muži už vzali ratolesti do náručí a odcházeli.

Pak se hlavní dveře vzorkovny otevřely a objevil se sám Pons.
Navzdory svým sedmdesáti letům byl vzpřímený, s širokými rameny
a hrudí, kterou sako jen stěží obepínalo. Bruno si vzpomněl, že Pons
zamlada dělal kapitána místního ragbyového mužstva. V předsednic-
tvu klubu ostatně zasedal dodnes. V obleku, bílé košili s motýlkem
a holou hlavou zářící v podzimním slunci vypadal každým coulem
jako úspěšný byznysmen. Ze dveří za ním vyšly dvě ženy pracující

v kanceláři, Pons jim zdvořile pokynul hlavou na pozdrav a ženy propitaly kolem něho k postranní brance pro personál. Pons pak zamkl dveře podniku, který zdědil a rozšířil a pak se otočil a s nehybnou tváří přehlédl shromážděný dav.

„Ponsi končí, Ponsi končí!“ ozvalo se trochu váhavě z řad *écologos*, ale megafony mlčely. Bruno viděl, jak Ponsův syn mlčky zírá na otce, ale megafon mu visel podél těla a Guillaume dál mlčel, i když zelení za ním začali na osamělou postavu starého muže posměšně volat a pískat.

Bruno rychle vešel do dvora pily a spíše jako kamarád z mnoha společenských setkání v ragbyovém klubu než jako městský policista mu řekl: „Váš mercedes parkuje u postranního vchodu, *mon vieux*. Upřímně vám radím, abyste do něj nasedl a odjel, než tu dojde k nějakým výtržnostem. Jsou tu ženy a děti.“

„Nevykládejte mi, Bruno, co mám dělat. Ne na mé vlastní půdě,“ řekl Pons tiše, aniž by spustil oči z davu venku. „Já jsem tenhle *border de merde* nezačal a nebudu před nikým utíkat.“

„Pak vás musím doprovodit,“ řekl Bruno.

„Jak chcete.“

Pons došel k bráně, pískání a volání „Fuj!“ zesílilo. Někteří *écologos* se začali hrnout dopředu, ale Ponsův syn rozpráhl ruce a zarazil je. Když se k němu otec blížil, ve tváři se mu objevil posměšný úsměv.

Než Brunovi došlo, o co jde, starý pán vyfal synovi políček, až Guillaume zavrával, upustil megafon a klesl na kolena. Pak se Pons otočil a připojil se ke svým zaměstnancům, kteří mu zatleskali a poplácávali ho po zádech.

Guillaume vyskočil, v rozzuřené bílé tváři rudý otisk otcovy ruky, a chystal se běžet za otcem. Bruno ho chytil kolem ramen a zadržel. „Ty parchante!“ ječel Guillaume. „Ty mizernej parchante!“

Bruno cítil, jak mu někdo páčí ruce a kdosi další ho ze zadu táhne za krk zpátky. *Écolos* přišli osvobodit svého vůdce. Dva mladíci pracující na pile na nic nečekali a skočili Brunovi na pomoc. Hned za nimi se do zápasího klubka vrhla Axelle, se zaječením zatála nehty do Guillaumovy tváře, přitáhla si ho za klopky saka a prudce ho udeřila do obličeje. Pak ho odstrčila a plivla mu do tváře, po níž stékal pramínek krve z pohmožděného nosu.

Bruno udeřil loktem muže, který ho svíral zezadu za krk a pak kopl dozadu, aby se osvobodil. Jakmile byl volný, popadl Axelle v pase a odstrčil ji zpátky, našťěstí přímo do cesty Montsourisovi, který se s Marcelem a pár dalšími mladšími zaměstnanci hnal do boje. Pak najednou stáli vedle Bruna starosta a Baron a rozpaženými pažemi se snažili oddělit zápasící skupiny a nastolit klid. Bruno napřáhl paži k Montsourisovi, aby ho zarazil a náhle zaslechl krákorání havranů od dubů a všude bylo ticho, jako by se všechna nenávistná energie někam vytratila.

Všichni byli tím výbuchem násilí a pohledem na krev zaskočení. Axelle tiše plakala, když ji farář Sentout odváděl zpátky k Emilovi, který klečel a držel šokované děti. Farář ještě pomohl Brunovi nasměrovat domácí podle plotu k silnici, která vedla k městu.

„Doprovodím seniory zpátky,“ řekl farář. „To bylo moc smutné setkání syna s otcem.“

„Nemám ponětí, co se v Ponsově rodině stalo,“ podotkl Bruno. „Muselo to být mnohem dřív, než jsem se tu objevil. Vy to víte?“

„Došlo k velice ošklivé scéně mezi Ponsem a jeho ženou. To bylo klukovi tak asi dvanáct. Hned potom s ním odjela do Paříže. Myslím, že nakonec se rozvedli. A někdy před patnácti dvaceti lety jsem zaslechl, že Ponsova žena zemřela.“

Bruno přikývl. Farář poskytl rámě dvěma starším dámám a Pons sám pomáhal Rosalii. Starosta bude vědět, co se stalo, pomyslel si Bruno. Nebo Baron. Ať už k té rodinné nenávisti došlo jakkoliv, teď když se syn vrátil, vypadalo to na pěkné problémy.

Otočil se směrem k pile a chvíli vstřebával tu působivou scénu. Nebýt průmyslových objektů a vysokého komína, připomínal mu ten pohled výjev na jednom z obrazů v místním kostele. Guillaume Pons ležel na zádech, hlavu měl na Pamelině klíně a košili měl celou zakrvácenou. Po stranách stáli se zachmuřenou tváří starosta a Baron, u Guillaumových nohou klečel Albert a všichni čekali, až dorazí lékařka, aby se věnovala mladíkovu pošramocnému obličejí. Kolem dokola stáli ztichlí *écologes* s pohledy upřenými na syna sraženého k zemi vlastním otcem.

Bruno si přesně vybavil, kdy se na ten obraz díval naposledy. Seděl poblíž něho v kostele při velikonočním koncertu, na který farář

Sentout týdný pilně nacvičoval s místním sborem Haydnovu symfonii *Sedm posledních slov Vykupitelových na kříži*. Bruno si vzpomněl, jak četl rozmnožený text díla a krátký komentář od faráře Sentouta. Jedna z jeho frází mu utkvěla v hlavě a teď se mu vybavila: „*Eli, Eli, lama sabachthani* – Otče, otče, proč jsi mě opustil?“

kapitola 2

Bruno strašně rád jezdil v Baronově starém citroënu DS, který byl vyroben dřív, než se on sám narodil. Líbilo se mu, jak se auto v zatáčkách jen lehounce naklání a že pořád vypadá jako nejmodernější vůz všech dob. Mnohokrát vyslechl, jak ho Baron vychvaluje – že to je první auto s diskovými brzdami a hydraulickým pérováním a má další úžasné věci, které si už nepamatoval. Ale Baron se postaral, že jednu věc zapomenout nemohl: tohle auto zachránilo život Baronovu hrdinovi, generálu Charlesu de Gaullovi, jehož zásadně nenazýval prezident, ale *le Général*. V šedesátých letech, kdy se ho pokusila opakovaně zabít organizace OAS armádních a koloniálních spiklenců, kteří chtěli zachovat Alžírsko francouzské, prostřelili spiklenci jeho citroënu DS pneumatiky, ale auto přesto dokázalo plnou rychlostí ujet.

„Věděl jsi, že jsem tohle auto koupil od Ponse?“ zeptal se Baron. Ve světle reflektorů se rychle míhaly stromy hustě rostoucí po obou stranách silnice. Bylo hodinu před rozedněním; přivstali si, aby dorazili do Ste Alvère dřív, než se otevře tržnice.

„Musí to být už dvacet let, možná i déle. Krátce potom, co ho opustila žena. Koupil jsem ho levně. Dneska stojí na aukcích veteránů přes sto tisíc.“

„Stejně ho nikdy neprodáš,“ řekl Bruno. „Nepřežil bys to. Ale to mi pověz – jak to, že mu utekla žena?“

„Slyšel jsem, že ji bil. Pocházela z jihu, odněkud od Carcassonne. Učila tady na střední škole. Krasavice, blondýna s takovou tou zlatavou pleť, co občas mají holky z jižních Pyrenejí. Tou dobou jsem žil v Paříži, a když jsem se sem jedno léto přestěhoval, už chodila s Ponsem. Jmenovala se Olivia.“

„Žárlil jsi?“

„To víš, že jo,“ zasmál se Baron. „Ale pak se situace změnila. Věrnost nebyla Ponsovou silnou stránkou. Nějakou dobu mu to trpěla, ale pak mu to začala oplácet. Já byl mezi těmi šťastlivci taky. Ale nebyl jsem sám. Když se to k Ponsovi doneslo, byl s manželstvím konec.“

„A jak dopadla finančně?“

„Pomohl jsem jí sehnat dobrého právníka. Dopadla dobře. Pons nebyl lakomý, aspoň když šlo o jeho kluka. Ale vím, že si stěžoval, že se s ním kluk nikdy nechce setkat. Že ho Olivia proti němu poštvála.“

„Věděl Guillaume, že jste měl něco s jeho matkou?“

„Pochybuju. Jsem si jistý, že ani Pons o nás dvou nic nevěděl. Vždycky jsme byli opatrní. Když utekla do Paříže, byl jsem už ženatý.“

„Proč se nerozvedla dřív?“

Baron pokrčil rameny. „Tenkrát nebyl rozvod tak jednoduchý, zvláště když měla žena děti. A když s klukem utekla do Paříže, bylo to ještě obtížnější. Pons tvrdil, že ho opustila, ale advokát jí zařídil slušné majetkové vyrovnání.“

„Co se stalo potom?“

„Nějakou dobu učila. Pak dělala manažerku v jednom dobrém hotelu poblíž *Opéry* a nakonec si otevřela vlastní restauraci. Trochu jsem jí pomáhal, ale restaurace nikdy moc neprosperovala. Pak jí našli rakovinu prsu a všechno dostalo rychlý spád. Chlapec vyrazil s baťohem na vandr do Asie a už se ani nestihl vrátit včas na pohřeb.“

Pár minut před sedmou byli na místě. Bruno vystoupil z vyhrátého vozu, a když si natahoval starý vojenský plášť, zachvěl se zimou. Pohlédl k obzoru, jestli neuvidí na východě první paprsky rozbřesku, ale slunce ještě nevyšlo. Ze zadního sedadla sebral batůžek, v němž měl svůj skromný úlovek lanýžů, zatím jen druhořadou odrůdu *brumale*. Ten skutečný poklad, černý démant, *melanosporum*, se bude prodávat až v prosinci. A ty nejlepší exempláře, lanýže, za které mohl dostat tisíc eur za kilogram, ty se zřídkakdy prodávaly dříve než v lednu.

Bruno na svém pozemku zasadil alej bílých dubů krátce potom, co přijel do St Denis. Věděl, že potrvá pár let, než sklídí pořádnou úrodu. Tohle ráno našel šest malých kousků *brumale* různých tvarů a velikostí, tři pod jeho vlastními stromy a tři při průzkumu lesa za domem. Dohromady vážily něco přes dvacet deka. Největší z nich byl o málo větší než golfový míček. Když bude mít štěstí, dostane za ně sto eur, podle toho jaká bude konkurence. Strčil nos do batůžku a nasál pronikavou, zemitou vůni. Zabalil hromádku lanýžů do novin a balíček strčil do kapsy: když budou v teple, budou líp vonět.

Dva nejlepší exempláře *brumale* nechal doma naložené v olivovém oleji. Ty použije sám. Normálně by se nenamáhal nosit lanýže na trh dřív než v prosinci, ale Baron mu vyřídil, že s ním chce mluvit Hercule a Bruno byl Herculeovi za mnohé zavázaný.

Když Bruno kdysi poprvé uviděl poletovat mušku pod jedním ze svých stromů, což signalizovalo přítomnost lanýžů, řekl si, že úsilí investované do jejich pěstování by se v budoucnu mohlo vyplatit. Baron ho tedy seznámil s jedním ze svých starých přátel z armády z doby alžírské války, Herculem Vendotem. Ten žil poblíž Ste Alvère, městečka, které pro lanýže znamenalo co Château Pétrus pro víno. Hercule pak Bruna navštívil, dobře s ním poobědval a poradil mu, kam které stromy vysadit. Každý rok pak přijížděl znova, pojezdil a pak rozhrnoval listí pod Brunovými doubkami, aby viděl, jestli se tam už nerojí mušky. Oba muži si navzájem sdělili vzpomínky na válku, vzájemně pochválili jeden druhému psa a stali se přáteli.

Před třemi lety si Hercule všiml prvních známek *terre brûlée* kolem Brunových doubků, prstence jako by spálené černé země. Bruno se dočkal vlastních lanýžů, první rok za ně dostal dvě stě eur a další rok o něco méně než sto. Doufal, že letos bude úroda mnohem lepší a že tenhle příjem, o němž finanční úřad nebude mít ponětí, bude už pravidelný.

Trh oficiálně začínal v osm hodin, když se otevřely dveře do prosklené budovy, kterou nechali místní radní postavit vedle hřbitova. Teď k tržnici patřil i internetový obchod, ale Hercule poučil Bruna, že skutečný obchod probíhá dřív, než se dveře tržnice otevřou, že většina obchodů je – tak jako odedávna – uzavírána na ulici před budovou, kde muži v ošoupaných pláštích s trpělivě čekajícími psy u nohou

nenápadně vyndávají z kapes lanýže zabalené v novinách. Pár jich tam stálo už teď, nenápadně mrkali na své sousedy opodál a dumali, jaké poklady mají v kapse. Brunově profesionálnímu zraku připadali krajně podezřelí, jako sbírka voyeurů, kteří sbírají odvahu, aby mohli tajně nahlížet okénky do koupelen. Nepřipadalo mu důstojné se k nim připojit. Plánoval, že svoje lanýže prodá až na trhu.

Baron zamířil po pár schodech na terasu kavárničky naproti kostelu. Okna byla zapocená, a když Baron otevřel dveře, ven vyhrkla směsice hlasů a Bruno uviděl třicet čtyřicet mužů se psy namačkaných v místnosti velké tak pro polovinu tohoto počtu. Désirée, jediná přítomná žena, markovala jednu objednávku za druhou a zatímco její manžel obsluhoval espresso, roznášela croissanty a obložené chleby.

Hercule popíjel kávu na rohu baru, a jakmile je zahlédl, ukazoval Désirée, že chce další dvě kávy. Hercule byl vysoký chlap, jehož záda se začínala maličko sklánět, jak mu přibývala léta po sedmdesátce. Měl bystré modré oči a zpod baretu, který vždycky nosil, mu vykukoval pramen šedivých vlasů. Husté šedivé vousy byly uprostřed hnědé od gauloisek, které kouřil. Jeho postarší voříšek a legendární hledač lanýžů Pom-Pom natáhl hlavu, aby očichal Brunovy nohavice, kde zachytil pach Brunova psa Gigiho. Všichni tři muži si potřásli rukama a usadili se u pultu, na který servírka postavila tři hrnky kávy, tři croissanty a tři velké koňaky. Jako když za rozbřesku odcházeli na lov – koňak byl rituál.

„*Salut*, Bruno, tak ukaž, cos přinesl?“

Skryt Baronem a Herculem před zraky ostatních Bruno vyndal balíček a pootevřel ho tak, aby jenom Hercule uviděl obsah. Baret se sklonil a i v hluku místnosti Bruno zaslechl, jak si Hercule hlasitě přičichl.

„Na *brumale* voní dobře. Moje ještě nejsou a ceny jdou stejně až do Vánoc nahoru... Máš asi čtvrt kila. Víím, kdo by je mohl koupit, ale snídaně má přednost.“ Převrátil do sebe koňak a objednal další tři do hrnků kávy na pultě.

O půl hodiny později byli na hřbitově, kde na ně čekal *renifleur*, jeden z nákupčích, který obstarával zboží pro skupinu restaurací v Bordeaux. Muž vyndal malé váhy a Bruno s potěšením přijal šest

dvacetieurových bankovek. Nabídl jednu Herculovi za zprostředkování, ale ten jen mávl rukou.

„Potřebuju s vámi mluvit,“ řekl, „ale zajděme nejdřív na trh, abychom se tam ukázali.“

Před dveřmi tržnice postával hlouček lidí a Bruno mezi nimi poznal městského policistu Nicca, svůj protějšek v Ste Alvère, muže o řadu let staršího a pomalu se chystajícího do důchodu. Nicco představil Bruna a Barona starostovi Ste Alvère, podnikavému muži, který dal do chodu internetový prodej lanýžů a z Evropské unie dostal dotaci na pilotní projekt přeměnu Ste Alvère v městečko čerpající energii z alternativních zdrojů.

Těsně před osmou se objevil obtlouklý muž s klíčem v ruce. To byl Didier, ředitel tržnice. Při pohledu na starostu se dal téměř do kluasu a s podlézavým úsměvem spěšně odemkl dveře do velké místnosti s řadou stolů pokrytých bílým plátnem. Naleštěná digitální váha stála na čestném místě vedle počítače, který řídil internetový trh. Tři kamery snímaly, co se v místnosti děje. A na stolku v rohu stál prvotřídní mikroskop, aby vyřešil možné spory o kvalitě zboží.

„Je to směšné,“ zašeptal Hercule Brunovi do ucha. „Všechny skutečné obchody se dál odehrávají venku mezi lidmi, kteří se navzájem už léta znají a nepotřebují žádné super přístroje, aby poznali, co kupují. Uvidíš, že ten *renifleur* se tady ani neukáže. Večer bude ještě jedna aukce pro zboží, které se neprodalo, ale na té něco smrdí.“

Hercule se prošel kolem stolů, kde prodávající vyložili v košíčcích zboží. Párkrát se k nim sklonil a přičichl, ale vždycky se přesunul dál. Když se sklonil potřetí, otočil se na Bruna.

„Přičichni si k tomuhle. Je to dobré zboží, možná dokonce lepší než to tvoje.“ Otočil se k prodávajícímu zády a Brunovi pošeptal: „Chce padesát eur za deset deka. Tys dostal víc a nemusel jsi platit poplatek tržišti.“

Hercule zatahal Bruna za rukáv a kývl hlavou na Barona, aby je následoval ven. Zamířili do kopce kolem věže zříceného hradu, jehož zdivo bylo po intenzivním čištění neuvěřitelně světlé, a čerstvě ošetřený okolní trávník vypadal až neskutečně malebně. Herculův pes se zastavil, aby zdvihl zadní nožičku na rozvalené kameny a starý pán je rychlým krokem vedl vzhůru ke svému domu.

Pokaždé, když Bruno navštívil Herculův dům, vždycky ho znova udivilo, jak ten evidentně vzdělaný a sečtělý muž dokáže chováním a oblečením předstírat, že je obyčejný venkovský balík. Stěny byly plné polic s knihami. Podle toho, jak byly různě nastrkány do přeplněných polic a koukaly z nich lístky s poznámkami a záložky, bylo zřejmé, že je někdo neustále používá. Mezi policemi visely obrázky a závěsy popsané kaligrafickými znaky. Bruno je pochopitelně nedokázal číst a nebýt toho, že mu Hercule vysvětlil, jaký je rozdíl mezi vietnamskými, khmerskými, thajskými, laoskými a čínskými znaky, nedokázal by ani poznat odkud pocházejí.

Nábytek byl starý, těžký a pohodlný, z tmavého tvrdého dřeva, a jak se Bruno dozvěděl, pocházel z Vietnamu. Před oknem stál ohromný psací stůl pokrytý novinovými výstřižky, uprostřed byl laptop a za ním zarámované fotografie ženy asijské rasy a dítěte a obrázky několika francouzských vojáků v uniformách z koloniální éry. Baron přešel ke stolu, vzal do ruky jednu z fotografií a natočil ji k oknu.

„Bab el-Oued v době, kdy ještě měli rádi francouzskou armádu. Tenhle roh u hřbitova St Eugène poznávám,“ řekl Baron a Bruno mu nakoukl přes rameno. „Tady vpravo je sám generál Massu, takže to musí být z padesátého sedmého, když velel operacím v Alžíru... Ne- tušil jsem, že jsi Massuho znal tak dobře.“ Odložil obrázek a zadíval se na starého přítele. „O něčem jsi s námi chtěl mluvit. Tak spust.“

„Nevím, jestli mi můžete nějak pomoci, ale musím to už někomu říct.“ Hercule poklekl před krbem, zapálil zmuchlané noviny pod připravenými třískami a chvíli pozoroval, jak se oheň rozhořívá.

„Dáte si něco k pití? Kávu?“ Bruno s Baronem zavrtěli hlavou. „Jde o ten náš trh. Děje se tam něco moc divného. Jeden známý *renifleur*, ne ten, se kterým jsme se viděli, mi řekl, že pár jeho velkých zákazníků v Paříži mu tvrdilo, že jsme je napálili a dodali jim *sinensis*, laciné čínské černé lanýže. Všichni svorně došli k závěru, že v jejich dodávce drobných lanýžů, ze kterých dělají olej a omáčku, bylo přimícháno tohle čínské svinstvo.“

„Už si oficiálně stěžovali?“

„To velké hotely dělají jen velice nerady. Mohlo by to poškodit jejich pověst. Jsou to ale zákazníci, kteří platí tisíc nebo i patnáct set

eur za dobré périgordské černé lanýže. A jestli zjistí, že je podvádíme, přestanou u nás nakupovat.“

„Už jsi o tom s někým mluvil?“ zeptal se Bruno.

„Řekl jsem to Didierovi, vedoucímu tržnice. Když mi řekl, že jsem se zbláznil, šel jsem za starostou. Jenomže ten utratil spoustu peněz za tržnici a nové vybavení, které by mělo zajistit, aby se nic takovéhohle nemohlo stát. Takže mě odbyl. A Nicco? Ten už je jednou nohou v důchodu a nechtěl nic slyšet... Takže jsem si vzpomněl na tebe, Bruno. Ty se v lanýžích vyznáš a víš, jak jsou pro tuhle oblast důležité.“

„A jak by se sem čínské lanýže dostaly?“

„Přímo z *treizième* v Paříži. Kolem Place d'Italie je největší čínské město v Evropě. Lanýže tam dorazí z Číny a my jsme další zastávka. Dá se na tom vydělat spousta peněz, ale nakonec to Ste Alvère zruinuje. Pojdte, ukážu vám, o co jde.“

Hercule odběhl do kuchyně a vrátil se s táčem, na němž leželo dřevěné prkénko na krájení sýrů se čtvrtkou Brie de Meaux, několika plátky bagety a třemi lahvičkami, v nichž byly černé hrušky zalité olejem.

„Chci, abyste něco ochutnali,“ řekl Hercule, položil táč na stůl a Bruna ovanula pronikavá vůně. „Před pár dny jsem rozřízl vodorovně tohle brie a dovnitř vložil tři plátky lanýže. Teď jsem je vyndal, ale sýr by měl krásně vonět.“

Namazal tři tenké plátky brie na tři plátky bagety a každému z hostů podal jeden.

„Báječné,“ řekl Bruno. Aromatický šťavnatý sýr měl náhle celou řadu nových příchutí, jako kdyby... Bruno přemýšlel, jak tu úžasnou chuť popsat. Pak ho napadlo: kdyby existovala Nobelova cena pro vůně, tahle by ji obdržela.

„Voní jako *poule de luxe*,“ poznamenal Baron a Bruna napadlo, čím to může být, že lanýže vzbuzují v mužích erotické představy. Na něj působily také tak.

Hercule teď obrátil pozornost hostů na lahvičky. „Tahle první je jak má být – olivový olej s jedním z mých černých lanýžů z loňska.“ Nechal jim přičichnout. „A teď přivoňte k téhle. Čínský lanýž v tom samém oleji. Poznáváte ten rozdíl?“

Bruno ano. Vůně měla kyselý podtón. Jako když se špatná země změní na slunci v prach. A ještě tam byla další pachut', téměř jako od benzínu.

„A teď ochutnejte tohle. To je z lanýžů, co dostali v Paříži. Je to převážně čínský lanýž s trochou našich, aby to vylepšilo chuť.“

Tentokrát Bruno vnímal nejdřív vůni černého périgorského lanýže, ale ta jako by se vzápětí vytratila. Byla tam vůně lesa, tak jako u pravého zboží, ale jako by jeho vegetace voněla nějak příliš ostře a nepříjemně.

„Ze začátku je OK, ale po chvílce jsou i moje *brumale* lepší,“ řekl. „Máš nějaký tip, kdo za tím je?“

Hercule pokrčil ramený. „Musí to být nějaký stálý dodavatel. Někd, koho známe a komu důvěřujeme. V téhle branži trvá dlouho, než se někdo cizí zavede.“

„Kdyby tě starosta poslechl – co by mohl udělat?“ zeptal se Bruno.

„Trvalá kontrola všeho zboží, které odsud odchází. Nemůže být náhoda, že se podvod objevil, jakmile se zavedlo obchodování přes internet. Lidi si to přes internet objednájí a dostanou lanýže ve vakuovaných balíčcích. Jenomže kdyby se mělo všechno zboží kontrolovat, vyžadovalo by to čas, další zaměstnance a peníze.“

„A ty darebáky by stejně nechytily,“ poznamenal Baron zamyšleně.

„Myslím, že jde o něco mnohem závažnějšího, než se zdá,“ pokračoval Hercule. „Není to nějaký bezvýznamný čínský obchodník, který nás chce převézt. A pokud ano, tak je to jenom test, jestli by to nešlo dělat ve velkém a vydělat opravdové prachy.“

„Myslíš, že za tím může být organizovaný zločin?“ zeptal se Bruno.

„V loňském roce se ve Francii sklídilo padesát tun lanýžů, které se prodávaly za sedm set až patnáct set eur za kilo. To je obchod s obratem padesát milionů eur – dost na to, aby vzbudil zájem pár velkých hráčů. Čína nakoupila périgorské lanýže za víc než pět milionů eur. Ještě před třemi léty nekoupila nic. Je to jako s koňakem: co je vzácné a drahé, to nové boháče v Číně přitahuje. Takže když přidáte do čínských laciných lanýžů trochu našich dobrých a prodáte to, jako by byly z Francie, Číňani na tom pěkně vydělají. Ale nebude trvat dlouho a přijde se na to a vypukne skandál a náš trh se zhroutí... Před sto lety jsme tady ve Francii produkovali sedm set tun lanýžů ročně – většinou z plantáží,

jak se lidi naučili naočkovat mladé stromky sporami houby. Pak začala první světová válka a obchod se zhroutil. Tenkrát se lanýže konzumovaly v neuvěřitelném množství. Slyšeli jste někdy o slavném Escoffierově receptu na *Salade Jockey-Club*? Připravuje se z rovných dílů kuřecího masa, chřestu a lanýžů. To by si dneska nikdo nemohl dovolit. Ale teď, když v Navalenu ten Španěl Arotzarena založil plantáže a sklídl deset a dvacet tun lanýžů ročně, začínají se zakládat nové plantáže i u nás.“

„Vzpomínám si, že Pons založil před pár lety plantáž tady někde poblíž,“ ozval se Baron. „Jenomže pak začaly ty soudy kvůli jeho pile, potřeboval rychle peníze, tak stromy pokácel, rozřezal a přišel o spoustu peněz.“

„Zřejmě se mu už daří líp, protože založil novou plantáž,“ řekl Hercule. „A není jediný. Proto starosta postavil tu novou tržnici. Nové plantáže mohou produkovat dvě stě kilo lanýžů na hektar, což vynese mnohem víc než osm set eur, které dostanete z jednoho hektaru za pšenici. Je to perspektivní produkce pro tuhle oblast – pokud se nenechá podvodníky zruinovat.“

„Co by se stalo, kdyby si některý z těch pařížských hotelů formálně stěžoval?“ zeptal se Bruno.

„Pak by se tím starosta určitě zabýval. Pokud byste mi byli ochotni pomoci, stálo by za to s ním promluvit. I když si myslí, že já jsem starý blázen.“

„To by se žádný správný Francouz neodvážil,“ řekl Baron s pohledem upřeným za psací stůl, kde visela Herculova medaile *Croix de Guerre* a na čestném místě nad ní citace zásluh, za něž získal nejvyšší francouzské vyznamenání *Légion d'Honneur*.

„Mám plán,“ řekl Hercule. „Řeknu starostovi, že pokud nechce v téhle chvíli volat policii, tak by si měl alespoň vyžádat externí posudek na zabezpečení trhu. A navrhnou mu, ať o to požádá tebe, Bruno, protože se v lanýžích vyznáš, jsi nezávislý, Ste Alvère je mimo tvou jurisdikci a máš zájem, aby trh fungoval. Jsi pro prostě ideální.“

„Ale abys to prosadil, měl bys mít v ruce nějakou oficiální stížnost. Jeden z těch významných zákazníků by měl o to vyšetřování požádat,“ řekl Bruno. „To by měl zařídít tvůj *renifleur*. Až budeš dopis mít, zajdi s ním za vaším starostou a navrhní mu, ať požádá mého starostu, aby mě na to vyšetřování uvolnil.“

„Proklepni si Didiera, vedoucího tržnice,“ řekl Hercule. „Tomu chlapovi nevěřím ani slovo.“

„Připadá mi jako pečlivka,“ řekl Bruno, když si vybavil postavu, která snaživě přiklusala otevřít dveře tržnice, před nimiž netrpělivě čekal starosta. „Jak by se čínské lanýže přes něj dostaly?“

„Uspěchali ten internetový prodej,“ řekl Hercule. „A Didier není zvlášť schopný. Měl na starosti plantáže, co zasadil Pons. A tu práci dostal jen díky tomu, že jeho manželka je Ponsovou sestřenicí. Jenomže Pons musel stromy pokácet, aby získal hotovost a Didier byl bez práce. Pak postavili novou tržnici a svěřili ji jemu. Manžel jeho sestry je příbuzný starostovy manželky.“

Bruno přikývl. Příbuzenské vazby – takhle to tady chodilo. A jinde nejspíš taky. O podpoře svého starosty neměl pochyb: když pomůže Ste Alvère, pomůže tím své kandidatuře na příštího předsedu *Conseil Régional*.

„A teď obraťme list,“ řekl Hercule. „Letos je řada na mně, abych byl hostitelem při lovu. Kdy máš Bruno nejbližší volno?“

„Ve čtvrtek.“

„Tuhle zimu mám chuť na vysokou a sezóna už běží. Máme tu v revíru srnčí a taky tvoje milované sluky.“

„Budu se k vám muset přidat později, řekněme kolem desáté. Starosta mi nepřiklepnul peníze na novou policejní dodávku, takže musím nejdřív na technickou kontrolu.“

„Takže jsme domluveni: čtvrtek v deset. Vyrazím ráno nejdřív sám a porozhlídnu se kolem. Můžeme se sejít na tom nejvzdálenějším posedu na cestě, co odbočuje ze silnice na Paunat.“

Baron se vrátil ke stolu a vzal do ruky fotografii Bab el-Oued.

„Pověz mi něco o tom místě,“ požádal Bruno Hercula. „Kde to je?“

„Je to předměstí Alžíru, kde bydleli *pieds-noirs* než jsme prohráli válku a oni utekli do Francie. Byli to francouzští usadlíci – ti chudší –, ale chtěli, aby Alžírsko zůstalo francouzské. Když se de Gaulle rozhodl z Alžírsku stáhnout, Bab el-Oued se stalo baštou OAS. Tak jako zbytek armády i já jsem tam měl pár velice vstřícných přítelkyň.“ Baron mlčky zíral do ohně.

„Tohle všechno se odehrálo dřív, než jsem se narodil,“ poznamenal Bruno, jenž zhruba věděl, jak konflikt v Alžírsku probíhal. „Ale

kdykoliv jedu v Baronově citroënu, vždycky mi vykládá, jak to auto zachránilo de Gaullovi život, když se ho OAS pokusila zavraždit.“

„Nejenom že se jim málem podařilo de Gaulla zabít,“ pokračoval Hercule, „ale málem se jim v jedenašedesátém podařil vojenský převrat. Měli na své straně půlku armády, obsadili Alžír a vypukla panika, že pošlou výsadkáře na Paříž. De Gaulle nařídil letectvu, aby patrolovalo nad pobřežím Středozemního moře a sestřelilo každé transportní letadlo mířící na sever... Baron byl jeden z mála, kdo se v jeho jednotce k OAS nepřidal.“

„Mohli byste být přáteli, kdyby to byl udělal?“

„Vyloučeno,“ řekl Hercule. „Zastřelil bych ho jako psa.“

kapitola 3

Pamela projela se svým *Deux-Chevaux* vraty a pokračovala po nově vybudované cestě k restauraci. Bruno tiše hvízdal při představě, kolik peněz padlo na rekonstrukci téhle zpustlé farmy. Ležela na samé hranici městečka St Denis, téměř osm kilometrů od jeho centra, na vrcholu hřebene nad řekou a silnicí do Les Eyzies. Nově vysázené ovocné stromy lemovaly cestu k velké kamenné bráně střežící vjezd na dvůr. Za branou byl umístěn velký osvětlený nápis vyvedený bílým ozdobným písmem na zeleném podkladě: *L'Auberge des Verts*.

„Takže jsem to popletla,“ řekla Pamela. „Není to *Zelená restaurace*, ale *Restaurace zelených*. Ale stejně to je prý první bio restaurace v celém *Départementu* a první budova s nulovou spotřebou energie.“ Impulzivně pustila pravou rukou volant a sevřela Brunovi koleno. „Jsem strašně ráda, že jsi souhlasil, že se mnou pojedíš. Už dávno jsem se sem chtěla kouknout.“

Původní farma tu pořád ještě stála. Její medově zbarvené zdi ozařovaly pečlivě rozmístěné lampy, ale větší část zakrývala nová zimní zahrada, která spojovala dům se sousedními stáji a stodolou. Skrz velká okna vestavěná do stáji Bruno viděl bílou čepici šéfkuchaře a personál kmitající mezi naleštěnými nerezovými sporáky a policemi. Čelní zeď stodoly byla odstraněna a vnitřní prostor vystaven rozmárům počasí, ale ve světle dvora byly vidět mohutné trámy z kaštanového dřeva. Podlaha stodoly byla vysypána štěrkem a její klenutý

prostor čekal na teplejší časy a letní hosty. Většina oken zimní zahrady byla zakryta tlustými závěsy, ale dvěma širokými štěrbinami Bruno viděl hosty u stolů ozářených hořícími svíčkami na bílých ubrusech.

Pamela vytáhla klíčky ze zapalování. V náhlém tichu Bruno zaslechl šustivý zvuk, a když vzhledl, uviděl dva větrné mlýny, které měly místo standardních vrtulí tři lopatky zvláštního tvaru, které se pozoruhodně rychle otáčely, přestože foukal jen slabý vánek. Parkoviště bylo tlumeně osvětleno řádkou nízko rozmístěných zahradních svítidel napájených slunečními články. Reflektor ozařoval velkou zeleninovou zahradu, v níž svítily oranžové dýně a řádky buclatých kvěťáků. Za zahradou byly vidět obrysy skleníků a za nimi další dva větrníky. Ještě o něco dále stála skupina budov, kde pravděpodobně bydlel personál.

„Tohle všechno muselo stát moře peněz,“ poznamenal Bruno a v duchu přemýšlel, na kolik tak tady může přijít večere.

„Fabiola nechce, aby za ní Baron platil, takže nás prosí, abychom si každý zaplatil svou útratu,“ vyřizovala Pamela, jako by vytušila, na co Bruno myslí. „A se mnou si nedělej starosti. Díky Fabiole mám výjimečně přes zimu nájemníka, takže si připadám nezvykle bohatá.“

Náhle ji zalilo světlo přijíždějícího vozu a Bruno poznal Barónův DS, který vzápětí projel branou a zaparkoval vedle nich. Z vozu svižně vyskočil Baron a oběhl vůz, aby otevřel dveře Fabiole, mladé doktorce z polikliniky v St Denis, která měla pronajatý byt v jednom z objektů Pamelina penzionu.

„Fabiola jede přímo z práce, jinak bych ji přivezla já,“ vysvětlila Pamela. „Zpátky ji už vezmu.“ Podívala se láskyplně na Bruna a dodala: „A tebe taky, když se budeš chovat slušně.“

„Zkazíš si dobrou pověst,“ řekl a sledoval, jak si navyklým pohybem zastrkuje kadeř vlasů za ucho. Obvykle se nelíčila, ale tenhle večer měla temně rudé rty a zvýrazněné obočí, takže oči vypadaly větší. Měla na sobě dlouhý černý příšplášť, kolem krku bílý šátek a na vysokých podpatcích byla stejně vysoká jako Bruno.

„Pokud už není zkažená,“ řekla a zavěsila se do Bruna, když se k nim druhá dvojice připojila.

Restaurace byla více než z poloviny zaplněná, což bylo v Périgordu ve všední den a v zimě neobvyklé. Také hosté byli zvláštní

směsice. Někteří měli obleky a kravaty a ženy koktejlové šaty, jiní na sobě měli obnošené neformální oblečení, což byla pravděpodobně zelená móda. Pár z nich Bruno znal, prodávali bio potraviny na trhu v St Denis. A pak tu byl Alphonse, jeho přítel a radní, který, když uviděl, že se na něj Bruno dívá, si poplácal břicho a ukázal palec nahoru na znamení, že se dobře najedl. Za Alphonsem zahlédl u stolu Didiera, ředitele lanýžového trhu v Ste Alvère. Tiše večeřel s nakytnou a nespokojeně se tvářící dámou.

„Vítejte v *L'Auberge des Verts*,“ řekl Guillaume Pons a mávl na mladého číšníka, aby se postaral o jejich kabáty. Pons měl na sobě dokonale vyžehlené kalhoty a naškrobenou bílou smokingovou košili u krku rozhalenou. Rukávy měl vyrolované k loktům, hodinky na zápěstí Bruno tipoval na rolexky. Jeho pohledný kukuč hyzdily monokly pod očima a dva tenké proužky bílé náplasti přes nos. Mluvil nosově, jako kdyby mu Axellina pěst způsobila rýmu.

„Všichni moji zachránci pěkně pohromadě,“ usmíval se Pons sladce a ukázal do místnosti, kde s manželkou večeřel i Albert, šéf místních hasičů. Albert jim pokynul na pozdrav.

„Omlouvám se, že jsem vám zničil šaty, když jsem krvácel z nosu,“ řekl Guillaume Pamele. „Musel jsem vyhodit svou oblíbenou košili a předpokládám, že vy ty šaty taky. Rád bych vám koupil nové. Samaritáni by neměli doplácet na své dobré skutky.“

„To není třeba,“ řekla Pamela. „Byla to jen stará sukně. A kromě toho jsem ji namočila do studené vody a je zase čistá.“

„Víte to jistě?“

„Stoprocentně.“

Pons se otočil na Fabiolu. „A vy mi musíte dát účet za ošetření.“

„Nechte to být. Dohromady o nic nešlo,“ řekla Fabiola s obvyklou profesionální rozhodností. Měla na sobě tmavý kalhotový kostým, který nosila pravidelně do práce. Vynikalo v něm, jak je štíhlá. „Škrábance zmizí za pár dní a nos se zahojí sám. Zastavte se u mě za týden, prohlédnu vám nosní dutinu. Za to mi můžete zaplatit.“

Náhle se otevřely dveře kuchyně a z nich vykouklo asijské děvčátko. Pons se otočil a přísně cosi přikázal v jazyku, který Bruno odhadl na čínštinu. Ve dveřích se objevil vysoký Číňan s kuchařskou čepicí na hlavě a vtáhl děvčátko dovnitř.

„Promiňte. Jedna z neteří Min-sina, mého šéfkuchaře,“ vysvětlil Pons obratně. „Děti jsou strašně zvědavé.“

„Pomalů začínám dostávat hlad, pane Ponsi,“ podotkl Baron.

„Jistě. Jen se ještě chci omluvit, že se to tam u té pily tak zvrhlo,“ řekl Pons. „A teď už mě následujte ke stolu. A říkejte mi, prosím, Bille. Když slyším ‚pane Ponsi‘ koukám, kde je otec. Nepřilíš radostná asociace, jak víte.“

Usmál se, aby otupil tu poznámku, a vedl je ke stolu u jednoho z velkých oken zakrytých tlustým rudým závěsem. Pons zdvořile odsunul židli pro Pamela, jejíž černé minišaty se širokým rudým semišovým pásem zdůrazňujícím štíhlé boky vypadaly spíš rozmarně než formálně. Pons pak ukázal na láhev šampaňského Bollinger, která v nádobě s ledem čekala mezi dvěma vysokými voskovými svíčkami na jejich příchod.

„Pozornost podniku,“ řekl a odstranil staniol z hrdla láhve. „A jako výraz poděkování.“ Bruno souhlasně sledoval, že Pons otáčí korkem a nikoliv láhví. Nakonec lehce poklepal na její dno, aby šampaňské příliš nepěnilo a zručně ho rozlil do sklenic. Mladá číšnice jim přinesla čtyři jídelní a nápojové lístky vázané v kůži.

„Předpokládám, že víte, že tohle je bio restaurace a všechno, co je možné, jsme si sami vypěstovali,“ pokračoval Pons. „Ale chceme nabídnout úplný sortiment vín, takže tady nejsme důslední, všechna bio vína jsou ale označena. Pokud budete mít nějaké dotazy, prostě mě nechte zavolat. *Bon appétit.*“

„To šampaňské je milé gesto,“ poznamenala Pamela, když byl Pons z doslechu. Pozdvihla skleničku a pronesla přípitek na hostitelovu velkorysost. Bruno přikývl a připil si s ostatními, i když mu nebylo příjemné přijmout dar za něco, co vykonal v rámci své práce. Nicméně se usmál přes stůl na Barona a s potěšením přehlédl dvě půvabné ženy, které je doprovázely. Fabioliny tmavé vlasy byly vysoko vyčesány téměř do formálního účesu a Pameliny ve světle svíček zářily chvíli kaštanově, chvíli jako bronz.

„Je to tu noblesnější, než jsem očekávala,“ poznamenala Fabiola.

„Ty *foie gras poêlé l'anis étoilé* se mi moc nezdaří. Připadá mi to jako dobrý způsob, jak *foie gras* zmrštit,“ mrmlal Baron nad položkou v hloubi jídelního lístku. „To samé platí o čerstvém pruhovi

s citrónovou trávou. Člověk pak nebude moct vychutnat rybu... Nicméně ceny nejsou tak hrozné.“

„Jste zvyklý na *foie gras*, jak je dělá Bruno, s medem a balsamičným octem,“ řekla Pamela. „Ty vám chutnají. Tohle je přesně ta změna, kterou tady potřebujeme... Myslíte, že lidi v St Denis někdy Billovi odpustí, že nechal tátovi zavřít pilu? Vy jste zdejší rodák, Barone, co myslíte?“

„Ti, co na pile pracovali, mu neodpustí. Ale to je jen pár lidí. Starousedlíci, jako jsem já, budou litovat, že pila zmizela. A musím taky říct, že mi připadá divné, když se syn takhle veřejně postaví proti otci.“

„Byl to syn, kdo dostal políček,“ podotkla Fabiola.

„Když se předtím vynasnažil zničit otcovu živnost. A víme, jak moc tady potřebujeme každé pracovní místo. Takže počkám s hodnocením našeho podnikavého restaurátora přinejmenším, než ochutnáme jeho jídlo.“ Pak se Baron otočil na Bruna. „Všiml sis, že Alphonse večerí s Jeanem Marillonem?“

Bruno přikývl. Marillon byl jedním z místních lékárníků a pravděpodobný socialistický kandidát na funkci starosty St Denis v květnových volbách. Byl to schopný chlap, ale jako kandidát nevýrazný a už dvakrát prohrál volby se současným starostou a Brunovým šéfem, Gerardem Manginem. Kdyby Marillon odstoupil a jeho socialisti se spojili s Alphonsovými zelenými, Brunova starostu by v květnu čekal vyrovnaný boj.

„Myslíš, že mladý Pons bude jejich společným kandidátem?“ zeptal se Bruno.

„Nejenom to,“ přikývl Baron. „Myslím, že ty volby vyhraje.“ Baron podal Brunovi přes stůl list papíru. Byla to tištěná výzva Boniface Ponse, vlastníka zavřené pily, aby občané St Denis podepsali petici ve prospěch jeho nezávislé kandidatury na starostu za *Alianci pracovních příležitostí*. „Aby mohl kandidovat, stačí mu sehnat šedesát signatářů a ty podpisy sežene od svých bývalých zaměstnanců a jejich příbuzných.“

„Zakázat imigraci,“ četl Bruno nahlas, „dokud jsou francouzští dělníci nezaměstnaní.“

„To mu zajistí hlasy Lidové fronty a řady konzervativních lidí, co by jinak volili Mangina,“ řekl Baron. „Když se rudí a zelení shodnou

na rozumném kandidátovi, můžou to vyhrát. A myslím, že takového kandidáta mají v chlapovi, co nám dal tuhle flašku šampaňského.“

To byla znepokojivá představa. Bude-li mladý Pons kandidovat za rudo-zelenou koalici a jeho otec za pravici, uvažoval Bruno, hlasy pravice se rozdělí, Mangine by mohl prohrát a on by mohl přijít o práci.

Bruno vrátil leták Baronovi a podíval se směrem, kde si Alphonse připíjel s Marillonem. Možná zapíjeli své spojenectví.

„Nebude vám vadit, když se o jídla podělíme jako v čínské restauraci?“ zeptala se Pamela. Brunova pozornost se opět vrátila k jejich stolu.

„To je dobrý nápad,“ řekla Fabiola. Vzápětí se objevil Bill Pons, aby přijal objednávky.

„Na jídelním lístku máte Pekingskou-périgorskou kachnu, co to je?“ zeptal se Baron.

„Je to jako obyčejná pekingská kachna, která je zabalená spolu s plátky okurky a jarní cibulkou do palačinky,“ vysvětlil Bill. „Ale místo omáčky hoisin používáme *vin de noix*, kachny jsou místní, ale sušíme je horkým vzduchem, jako to dělají Číňani. Můj šéfkuchař Min-sin říká, že se nemůže dočkat, až ji bude servírovat doma v Hong Kongu.“ Pons dolil do sklenic zbývající šampaňské.

„Těší mě, že jste si vybrala naše rizoto,“ řekl Pons, když se dozvěděl Fabiolinu volbu. „Zkoušíme piedmontský recept s našimi černými lanýži místo s jejich bílými. A k pití doporučuju bílý bio sauvignon z malého vinohradu poblíž Thénacu. Jde skvěle jak k rizotu, tak ke kachně.“

Baron si vybral kachnu a bílé víno a jako obvykle požádal o karafu obyčejné vody. Přírážka, kterou si restaurace vynucovaly za minerálku, ho opakovaně dráždila. Jeho společníci už na to byli zvyklí. Už spolu mnohokrát hráli tenis a stolovali – a cítili se společně dobře. Jen když byl Baron s Brunem sám, utahoval si z jeho vztahu s Pamelou. Ale ujišťoval ho, že se k němu Pamela hodí mnohem víc než Isabelle, oslnivá pařížská inspektorka, s níž měl v létě krátký, ale o to vášnivější poměr. Až budeš v mém věku, tvrdíval mu Baron, budeš vědět, že je lepší, když se k tobě žena hodí, než abys byl do ní blázen.

Když se teď Bruno přes stůl díval na Pamelinu dokonalou pleť a výrazné oči a cítil pod stolem její nohu na své, uvědomoval si, že se do

ní pořádně zbláznil. Možná k tomu přispívalo i to, že jejich poměr byl jenom pár týdnů starý. A pořád se ještě snažil přizpůsobit Pameliným rozmarům. Byl zvyklý na výbuchy citů, na nové milenky každou noc a dříve se vrhal do milostných dobrodružství, jako když člověk skáče po hlavě do řeky. Pamela dokázala být k pomilování, když byli spolu, ale takhle si známost nepředstavovala. Dávala mu jasně najevo, kdy je v její posteli vítán, a kdy ne. Když chtěla být o víkendu sama, řekla to zcela nekompromisně. A nikdy nemluvila o nějaké společné budoucnosti. Kdysi se mu zmínila o nevydařeném manželství ještě v Anglii a taky mu řekla, že si dvakrát rozmyslí, než s nějakým mužem začne trvale žít. Zůstávala trochu nedostupná a záhadná a Bruno byl k sobě natolik upřímný, aby si uvědomoval, že i v tomhle spočívá část její přitažlivosti.

Rozdělili se o Baronovu kachnu a pak se velení u stolu ujala Fabiola a nechala kolovat svůj salát gado-gado. Všichni se shodli, že víno bylo výborné a když se objevila mladá číšnice s *Pruneaux d'Agen* naloženými v brandy, měli již dojedeno.

„Myšlím, že sem začnu chodit pravidelně,“ řekla Fabiola, „i když to rizoto nebylo úplně ideálně udělané.“ Ostatní souhlasně zamručeli, bylo zřejmé, že jsou s ní za jedno. Dokonce i Baron spokojeně přikývl, když požádal o účet. Ale dřív než účet se objevil Bill Pons s tácem, na němž spočívaly čtyři hrnečky a kamenná láhev tak vymražená, že se na ní srážela pára a kapičky vody po ní stékaly na tác.

„Jedna specialita, kterou bych vám rád nabídl,“ řekl. „Dostávají ji všichni naši hosti, když přijdou poprvé. Je to čínské rýžové víno a obvykle se pije teplé. Ale podle mě takhle hodně vychlazené je skvělé jako *digestif*.“

„Jak dlouho jste byl v Číně?“ zeptala se Pamela. „Nechcete si k nám přisednout? Většina hostů už je stejně pryč.“ Rozhlédla se po téměř prázdné restauraci.

„Velice rád,“ řekl Bill Pons a přisunul si židli mezi Pamelu a Barona. „Žil jsem téměř deset let v Hong Kongu a na Macau, ale mockrát jsem byl i na pevninské Číně. Asi rok v Šanghaji a pár měsíců v Pekingu. A nějakou dobu jsem žil v Singapuru a v Bangkoku. Asii jsem miloval. Miluju ji pořád, ale najednou se mi začalo stýskat po domově. Možná mi to nebudete věřit, ale doufal jsem, že až se vrátím, udobřím se s otcem.“